

TALOUSARVIOALOITE 1140/2010 vp

Määrärahan osoittaminen yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen

Eduskunnalle

Suomessa toimii tällä hetkellä 5—8 yhteisöradioiksi luokiteltavaa radioasemaa, mm. Radio Moreeni Tampereella, Radio Robin Hood Turussa, Helsingin Lahiradio Helsingissä, Radio Pro Torniossa, Radio Inari Inarissa jne. Uusia yhteisöradioita on niin ikään syntymässä. Kansalaismedia, yhteisöradiot, "median kolmas sektori" tekee laajemmin tuloaan myös meille. Suomessa yhteisöradiot toimivat kaupallisten radioiden rinnalla samanlaisten toimilupaehtojen alaisina, toisin kuin monissa EU-maissa, joissa ei-kaupallisten yhteisöradioiden erityinen luonne on tunnustettu lainsäädännössä ja valtioiden tukipolitiikassa. Esim. Ranskassa toimii n. 600 vapaata yhteisöradiota, jotka saavat tukea kansallisesta viestinnän tukirahastosta. Saksan liittotasavallassa on olemassa säännöllinen yhteisömedian taloudellinen tuki, samoin Englannissa ja Itävallassa. Myös muissa Pohjoismaissa Tanskassa, Ruotsissa ja Norjassa valtiot tukevat yhteisöradioita merkittävästi.

Suomessa yhteisöradiot toimivat niukoin taloudellisin resurssein. Liikenne- ja viestintäministeriö ei ole tukenut yhteisöradioita. Vuosina 2008 ja 2009 ministeriö jakoi "Viestintäyhteisöjen tukea", mutta yksikään suomalaisista yhteisöradioista ei tukea saanut, ei myöskään yhteisöradioiden valtakunnallinen etujärjestö, Suomen yhteisöradioiden liitto. Tuki kohdennettiin pääasiassa kahdelle sosiaalialan valtakunnalliselle järjestölle, ei viestintäyhteisöille.

Suomalaiset yhteisöradiot toimivat pääasiassa kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisten ohjelman-

tekijöiden voimin. Yhteisöradioiden sisällöntarjonta ja lähetysformaatti (puheohjelmat, toimitetut musiikkiohjelmat, maahanmuuttajia palvelevat eri kielillä lähetetyt ohjelmat jne.) eivät sovellu mainonnan kaupallisiin intresseihin. Siksi yhteisöradiot eivät voi tukeutua mainostuloihin.

Yhteisöradioilla on Suomessa merkittävä asema myös mediakoulutuksessa ja maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Euroopan parlamentti on päätöslauselmasaan "Kansalaismedia Euroopassa" (2008/2011(INI)) tukenut viestinnän monimuotoisuuden kehittämistä. Päätöslauselmassa todetaan, "että markkinoihin ja teknologiaan liittyvä kehitys voi sääntelemättömänä johtaa kaupallisten tiedotusvälineiden alalla vaarallisiin keskitymiin ja vaarantaa moniarvoisuuden, demokratian ja kulttuurisen monimuotoisuuden". Parlamentti "pyytää komissiota ja jäsenvaltioita takamaan tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja varmistamaan, että tiedotusvälineet säilyvät kaikissa jäsenmaissa vapaina ja monimuotoisina".

"Euroopan parlamentti huomauttaa, että kansalaismedian pitää olla laadukasta voidakseen hyödyntää mahdollisuutensa, ja korostaa, että ilman asianmukaista rahoitusta hyvä laatu ei ole mahdollinen; huomauttaa, että kansalaismedian taloudelliset varat vaihtelevat paljon mutta ovat yleensä melko niukat, ja myöntää, että lisärahoitus ja digitaaliset mukautukset voisivat antaa kansalaismedialle mahdollisuuden laajentaa informaatioprofiiliaan ja tarjota uusia, elintärkeitä

palveluja, jotka tuovat lisäarvoa nykyisiin analogisiin tuotteisiin; huomauttaa, että sektorilta puuttuu tarvitsemansa tuki, jotta se voisi tehdä erityisponnisteluja edustuksensa parantamiseksi ja ollakseen yhteydessä Euroopan unioniin ja kansallisiin päättäjiin; kannustaa jäsenvaltioita tunnustamaan oikeudellisesti kansalaismedian erillisenä ryhmänä kaupallisten ja julkisten tiedotusvälineiden rinnalla siellä, missä tämä tunnus yhä puuttuu; pyytää jäsenvaltioilta aktiivisempaa tukea kansalaismedialle tiedotusvälineiden moniarvoisuuden varmistamiseksi."

Myös komission valkoisen kirjan keskeisiä viestintäpolitiikkaa ohjaavia arvoja ovat: oikeus

tietoon, oikeus ilmaisuvapauteen, osallisuus, moniarvoisuus ja osallistuminen. Näitä periaatteita vapaat, ei-kaupalliset yhteisöradiot pyrkivät toiminnassaan edistämään. Yhteisömedia/kansalaismedia tavoittaa myös ryhmiä ja yhteisöjä, joita traditionaalinen kaupallinen tai julkinen media ei tavoita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2011 talousarvioon luvun 31.40 uudelle momentille 400 000 euroa yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Jyrki Yrttiaho /vas
Merja Kyllönen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Markus Mustajärvi /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Erkki Virtanen /vas

Matti Kauppila /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kangas /vas
Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Veijo Puhjo /vas
Unto Valpas /vas